

Uzasadnienie do Strategii Językowej Miasta Reykjavik

Niniejsze uzasadnienie stanowi materiał uzupełniający do Strategii Językowej Miasta Reykjavik. Celem było stworzenie prostej i przystępnej strategii, którą pracownicy będą mogli sobie łatwo przyswoić. W niniejszym uzasadnieniu zawarte są materiały uzupełniające oraz szczegółowe wyjaśnienia.

1. Język islandzki jest priorytetem w Mieście Reykjavik

We wszystkich usługach i administracji Miasta Reykjavik język islandzki jest używany zawsze w sposób wzorcowy, zgodnie z [uchwałą parlamentarną w sprawie islandzkiej strategii językowej z 2009 r.](#) oraz [ustawą o statusie języka islandzkiego i islandzkiego języka migowego nr 61/2011](#). Ustawa ta stanowi, że państwo i samorzady są odpowiedzialne za ochronę i wzmacnianie języka islandzkiego oraz zapewnienie jego używania. (art. 2. oraz 5.). W Strategii Językowej Miasta Reykjavik brana jest pod uwagę [Islandzka Strategia Językowa 2021-2023](#).

Dotyczy to również islandzkiego języka migowego, który jest pierwszym językiem osób wymagających go do ekspresji i komunikacji, a także ich dzieci zgodnie z art. 13 nr 61/2011 ustawy o statusie języka islandzkiego i islandzkiego języka migowego.

2. Wszelka komunikacja opiera się na życzliwości i szacunku

Głos Miasta Reykjavik jest godny zaufania, przyjazny i zrozumiały. Pracownicy używają starannego, jasnego, prostego i inkluzywnego języka we wszelkiej komunikacji.

Materiały przygotowywane przez Miasto Reykjavik uwzględniają [przepisy o równouprawnieniu](#), [politykę wielokulturowości](#) oraz [politykę praw człowieka Miasta Reykjavik](#). Pracownicy nigdy nie odnoszą się do nikogo z wyższością ani nie dyskryminują ze względu na wiek, płeć, rasę, orientację seksualną, niepełnosprawność, poglądy polityczne, pochodzenie, religię, status społeczny lub inne czynniki.

Szczegółowe wytyczne na ten temat znajdują się w [Księdze Stylu Miasta Reykjavik](#) (Stíllbók Reykjavíkurborgar).

3. Język islandzki jest głównym językiem komunikacji w Mieście Reykjavik. Pracownicy używają języka islandzkiego w swojej pracy oraz w administracji, chyba że okoliczności wymagają użycia innych języków. Pracownicy mający bezpośredni kontakt z mieszkańcami miasta posiadają podstawowe umiejętności w zakresie języka islandzkiego.

Język islandzki jest głównym językiem komunikacji w usługach i środowisku Miasta Reykjavik, co dotyczy również interfejsów komputerowych, usług elektronicznych oraz głównego oprogramowania użytkowego w miejscach pracy.

Pracownicy mający bezpośredni kontakt z mieszkańcami miasta posiadają podstawowe umiejętności w zakresie języka islandzkiego, zgodnie z wymogami danego stanowiska. W ogłoszeniach o pracę stosuje się odniesienia do [Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego](#), aby poinformować kandydatów o tych wymogach.

Pracownicy dążą do używania islandzkich terminów zawodowych i pojęć. Islandzkie nazwy stanowisk, a także nazwy instytucji, szkół i gmin, są zawsze na pierwszym planie. Warto jednak, aby oficjalne nazwy obcojęzyczne były dostępne dla pracowników. Zawsze używa się islandzkich nazw geograficznych, a nazwy obcojęzyczne podaje się w nawiasach, jeśli jest to uzasadnione.

4. Wszystkie informacje są dostępne i łatwo zrozumiałe. Staranny i jasny język, zarówno pisany, jak i mówiony, jest kluczowy w całości usług i administracji miasta. Pracownicy tworzą teksty proste, przejrzyste i obiektywne.

Zasada staranności dotyczy wszystkich języków, w tym języka migowego.

Osoby piszące i odpowiadające na zapytania w imieniu Miasta Reykjavik tworzą teksty proste, jasne i obiektywne. Unikają słów nacechowanych emocjonalnie, silnych przymiotników, skomplikowanej terminologii zawodowej i skrótów. [Księga Stylu Miasta Reykjavik](#) zawiera instrukcje na temat tworzenia tekstów i przedstawiania materiałów publikowanych przez poszczególne jednostki.

We wszystkich usługach miasta, w tym usługach elektronicznych, język musi być jasny i zrozumiały, aby mieszkańcy mogli łatwo korzystać z usług i sprawnie załatwiać swoje sprawy.

Pracownicy mają dostęp do kursów, doradztwa językowego, korekty tekstów oraz niezbędnych słowników i stron internetowych o języku islandzkim i sposobach jego użycia. Personel ma zapewniony łatwy dostęp do zasobów dotyczących języka islandzkiego, takich jak słownik języka islandzkiego, słownika ortograficznego i słownika synonimów. Mogą również korzystać z technologii językowych (programy korekcyjne, syntezy mowy, programy do tłumaczeń) w porozumieniu z przełożonym.

Styl językowy musi być zgodny ze zwyczajami językowymi i odpowiednim rejestrem, a język pisany musi przestrzegać islandzkich zasad pisowni.

Jeśli w tworzeniu tekstów wykorzystywana jest technologia, np. sztuczna inteligencja, materiał musi zostać sprawdzony przez człowieka przed publikacją. Miasto Reykjavik wydało również [instrukcje korzystania z sztucznej inteligencji](#).

5. Wszystkie materiały publikowane przez Miasto Reykjavik są sporządzane w języku islandzkim. Ponadto zapewnia się mieszkańcom dostęp do informacji, na przykład poprzez tłumaczenie ustne, pisemne lub teksty w języku łatwym do czytania. W przypadku istnienia tłumaczenia, tekst islandzki i obcy są zawsze publikowane obok siebie.

Kluczowe informacje o usługach muszą być dostępne dla mieszkańców niezależnie od języka, aby mogli oni brać czynny udział w demokracji lokalnej i debacie społecznej.

Strona internetowa Miasta Reykjavik jest prowadzona w starannym i prostym języku islandzkim, co m.in. podnosi jakość tłumaczeń automatycznych na inne języki. Strona jest dostępna w języku angielskim, z którego tłumaczenia maszynowe na inne języki są lepsze niż z języka islandzkiego. Język islandzki jest językiem domyślnym na stronie internetowej i w materiałach dostępnych on-line, jednak dostęp do innych wersji językowych jest wyraźnie oznaczony i łatwy do znalezienia.

Należy zapewnić prawo do korzystania z usług tłumaczy ustnych i pisemnych zgodnie ze [strategią dotyczącą usług tłumaczeniowych](#) oraz towarzyszącym jej planem działań. Zrewidowana strategia została przedłożona Radzie ds. Praw Człowieka i Zapobiegania Przemocy w dniu 12 grudnia 2024 r. Postanowiono wówczas powierzyć Biuru Praw Człowieka i Demokracji zadanie dokonania oceny kosztów oraz ustalenia priorytetów dla propozycji zawartych w raporcie.

Język łatwy do czytania (Auðlesið mál) to język islandzki, który został uproszczony w sposób usystematyzowany pod kątem słownictwa, budowy zdań i gramatyki, a także wiedzy ogólnej oraz sposobu prezentacji treści. Język łatwy do czytania nie jest jedynie uproszczeniem, lecz przede wszystkim ważnym narzędziem dostępności, które gwarantuje, że osoby z trudnościami w czytaniu lub rozumieniu tekstu mają taki sam dostęp do informacji jak inni. Poprzez stosowanie języka łatwego do czytania promuje się równe szanse i niezależność wszystkich obywateli. ~~Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie Centrum Języka Łatwego do Czytania.~~ [Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych \(SRFF\)](#) kładzie nacisk na zapewnienie tym osobom prawa do otrzymywania informacji w języku dla nich zrozumiałym. Poprzez stosowanie języka łatwego do czytania promuje się równe szanse i niezależność wszystkich obywateli. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie [Centrum Języka Łatwego do Czytania](#).

Dąży się do publikowania tekstów w języku islandzkim i językach obcych równolegle. Przykładowo, na tablicach informacyjnych tekst islandzki może być umieszczony nad tekstem obcym lub po jego lewej stronie.

W przypadku wystąpienia rozbieżności między tekstem w języku islandzkim a tekstami w językach obcych, wersja islandzka jest wersją wiążącą. Dlatego tak ważne jest, aby wersji obcojęzycznej zawsze towarzyszyła wersja islandzka.

Zanim materiały zostaną przetłumaczone na inne języki, podejmuje się starania, aby przekazać je w zrozumiałym sposób w języku islandzkim. Ma to na celu pomoc osobom obcego pochodzenia w procesie integracji z islandzkim środowiskiem językowym.

6. Miasto Reykjavik stwarza pracownikom warunki i zachęca ich do podnoszenia kompetencji językowych w języku islandzkim poprzez kształcenie ustawiczne i wsparcie. Znajomość języków oraz różnorodność życia społecznego w Mieście Reykjavik to prawdziwe bogactwo.

Miasto Reykjavik oferuje pracownikom obcego pochodzenia kursy języka islandzkiego w godzinach pracy w celu podnoszenia kompetencji językowych.

Zapewnia się wszystkim dostęp do islandzkiego środowiska językowego w codziennej pracy. Kadra zarządzająca dba o to, by pracownicy mieli okazję używać języka islandzkiego, aby czuli się mile widziani w społeczności posługującej się tym językiem. Celem jest, aby każdy miał szansę wzmocnić swoje umiejętności komunikacyjne w języku islandzkim, zamiast przechodzić od razu na język angielski.

7. Przekaz informacji skierowany do osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób z niepełnosprawnościami jest zgodny z międzynarodowymi standardami. Miasto Reykjavik zapewnia dostęp do informacji za pomocą syntezatorów mowy, alfabetu Braille'a oraz islandzkiego języka migowego tam, gdzie jest to uzasadnione.

Interfejs i przekaz informacji są zgodne z międzynarodowymi standardami. Wszystkie materiały na stronach internetowych Miasta Reykjavik są dostępne i łatwe do czytania zgodnie z [standardami WCAG](#).

Wszystkie treści zamieszczane na stronie internetowej Miasta są dostępne za pomocą głównych narzędzi wspomagających, takich jak syntezatory mowy. Informacje dotyczące dostępności wewnątrz budynków miejskich są jasne dla osób z nich korzystających, co obejmuje również czytelne oznakowanie.

Miasto Reykjavík gwarantuje przekaz informacji w islandzkim języku migowym, aby osoby tego wymagające mogły otrzymać wszystkie podstawowe informacje o usługach i innej działalności, zgodnie z art. 13 ustawy o statusie języka islandzkiego i islandzkiego języka migowego. Szczegółowe kwestie dostępności zostały omówione w [polityce dostępności Miasta Reykjavík](#).

8. Strategia językowa uwzględnia inne procesy planowania strategicznego i obowiązuje we wszystkich jednostkach organizacyjnych Miasta Reykjavik oraz w firmach i instytucjach świadczących usługi w imieniu miasta.

Pracownicy kierują się strategią językową Miasta Reykjavik w pracy i komunikacji, dbając o staranność języka. Strategia opiera się na obecnie istniejących strategiach i wytycznych wydanych przez Miasto Reykjavik, np. strategii dotyczących praw człowieka, wielokulturowości, przekazywania informacji, usług. Strategia językowa opiera się na fundamentach równości, szacunku, zaufania, przejrzystości, łatwego dostępu do informacji oraz aktywnej komunikacji.

Prezydent Miasta odpowiada za strategię językową, natomiast wydziały merytoryczne odpowiadają za jej wdrażanie. Strategia obowiązuje w latach 2026–2030.

Biuro Prezydenta Miasta i Sekretarza Miejskiego powołuje grupę roboczą, która co pięć lat ocenia postępy i dokonuje rewizji strategii w porozumieniu z Islandzką Radą Językową i innymi ekspertami.

W sprawach dyskusyjnych dotyczących islandzkiego języka migowego pracownicy mogą korzystać z doradztwa Centrum Komunikacji dla Głuchych i Niedosłyszących oraz Rady ds. Islandzkiego Języka Migowego.

Ważne jest, aby wszystkie jednostki organizacyjne miasta, takie jak szkoły, ośrodki zajęć pozalekcyjnych, centra usługowe oraz instytucje kultury, przyjęły niniejszą strategię językową lub opracowały własne zasady, które będą z nią spójne.